

ЉИЉАНА
ШАРАЦ

АНЂЕО
с једним
КРИЛОМ

Copyright © Љиљана Шарац, 2023
Copyright © 2023 овог издања, ЛАГУНА

Ово је љрича о исцељењу и искуљењу

*Свој мојој деци – синовима, ђацима,
рођацима, читаоцима...*

1.

Д амњановићи су завршили доручак и почели да распремају сто. Склањали су тањире, тегле и шоље уиграно, вешто, ћутке, као пантомимичари на позоришној сцени. Кухиња и трпезарија убрзо су блистале у рано суботње јутро. Густа магла у међувремену беше се сасвим разишла. Од прозора до пода жице је разапела сунчана харфа. Зраци су позлатили чупаве крунице јесењих ружа у вази коју је Данило држао у рукама. Висок, стасит бивши рукометаш, који је своју љубав према спорту компензовао тако што је радио као спортски новинар, пажљиво је спустио цвеће на сто. Погледао је кроз прозор и осмехнуо се. Новембарски дан био је као створен за неки полудневни излет. Са женом и ћерком допутовао је претходног поподнева на Златибор. Одсели су, као и обично, у апартману његовог најбољег пријатеља Василија. Претходне недеље биле су захтевне. Школска година наметала је свој брзи ритам и све је било томе

подређено. Време је летело, виђали су се само увече, а и тада су имали бројне обавезе. Он је седао да напише заостале чланке, Жаклина, разредни старешина првацима гимназијалцима, сређивала је дневник, а Ружица, која је пошла у седми разред, имала је у то време драмску секцију у школи, приватни час језика или неког предмета који би јој зашкрипао.

Зато су једва дочекали да побегну од београдске вреве.

„Батерије нам се све спорије пуне, а све брже празне“, намрштио се.

Нису правили планове шта ће током тог викенда радити. Циљ им је био да се одморе и да буду заједно. За њих је подједнако провод био играње јамба, попуњавање судокуа, гледање филмског маратона као и излазак у ресторан.

Претходне вечери прошетали су неколико кругова око вештачког језера у центру и отишли на топлу чоколаду.

Погледао је на зидни сат.

„Време је за мало праве акције“, помислио је. „У Дневнику су прогнозирали максималних седамнаест степени. Идеално за неку озбиљнију шетњу!“, затапшао је крупним шакама и тако привукао пажњу женских чланова породице, што му је и био циљ.

Супруга и ћерка управо су завршиле паковање судова у машину.

Данило је протрљао руке:

– Драге моје, имам једно важно саопштење, или можда предлог, не могу да се одлучим да ли да сâм донесем одлуку, или да вас питам за мишљење...

– Ма, кажи већ једном – насмејала се Жаклина.

– Доообро – није му се журило – шта бисте вас две волеле сада да радите?

Витка жена средње висине, румених образа и пре-красне шатиране црвенкастозлатне косе потражила је погледом ћерку јединицу. Девојчица је била мла-ђа копија свога оца. Лице правилних црта красиле су крупне зеленосмеђе очи оивичене густим тамним трепавицама. Обрве су јој биле високо извијене у лук па је изгледало као да се увек нечему чуди. Доња усна је била знатно пунија од горње. И муж и ћерка умели су несвесно да направе исти гест. Истурили би доњу усну кад би били нечим затечени или незадовољни, па је деловало као да се дуре јер желе да све буде по њиховом. Често би је грицкали кад су били замишље-ни или несигурни.

Нежно се, више за себе, осмехнула:

– Најрадије бих села у ону фотељу поред електрич-ног камина и читала – одговорила је.

Ружица је забацила дугу тамносмеђу косу с десног рамена на леђа, руком покрила уста и снажно зевнула:

– Ја бих се вратила у кревет и још мало спавала!

Данило је стајао наред кухиње и затечено гледао час у једну, час у другу:

– По оваквом дану ви бисте остале у затвореном?!

Па и у Београду сте могле да се развличите по креве-тима и фотељама – био је све незадовољнији.

Мајка и ћерка су се кришом погледале и заверенич-ки намигнуле једна другој.

– Дане, душо, па баш ти си говорио да је прави одмор кад никуд не јуриш и радиш оно што највише

волиш! – слегнула је раменима жена, прешла у отворени део дневног боравка и села у омиљену фотељу.

Муж ју је гледао као да не верује сопственим очима.

Ружица је пошла за мајком, испружила се на треседу и добацила:

– Мени фали само још ћебенце из гостинске собе.

– Даћу ја теби ћебенце! О, људи, шта ме ово снађе?!

– дошао је Данило за њима, раширио руке и гледао надоле час у жену, час у ћерку. – Ни помислио нисам да ћемо на Златидору овако дангубити...

Њих две нису више могле да се уздрже, већ су праснуле у смех и устале.

– Де, де, не очајавај – пољубила га је супруга. – Мало смо те задиркивале. Шта си се одмах примио?

– Тата, баш си постао паљевина! – чупнула му је кратку, фино поткресану брадицу ћерка. – Имаш жену која је завршила ДИФ, а у стању си да поверујеш да ће она по овако лепом времену да чами овде у четири зида! Па знаш ваљда да је мама увек за шетњу и рекреацију!

– Лепо сте ме прешле! Шта вас је само спопало? Данас јесте први, али не април него новембар – тобоже се мрштио Данило, а брк је већ почео да му игра од суздржаног смеха. – Опасне сте кад се удружите. Мада то није баш често, па бих чак требало да будем задовољан због тога – одмахнуо је главом. – Онда, да не трошимо време улудо. Кажите куда бисте вас две данас.

Ружица је погледала у мајку:

– Шта мислиш да га пустимо да он бира овога пута?

– Дакле, нека буде тако. Сутра бирам ја!

– А кад ћу ја? У понедељак на путу за школу?! – бунила се ћерка, али су две јамице на образима одавале да се шали.

Данило ју је помиловао по глави:

– Нема нам друге него да ускоро поново дођемо. Онда ћемо испуњавати твоје жеље!

– Може! – сложила се Жаклина.

– Држим вас за реч! – припретила им је прстом ћерка.

– Слободно. Ти знаш да ми дато обећање увек испуњавамо – озбиљно је закључио Данило. Онда је расположено протрљао шаке: – Много пута смо овде боравили. Ишли смо на бројне излете, а ниједном нисмо заједно отишли до Таре.

Жаклина га је гледала затечено. Заденула је иза уха прамен косе ошишане на асиметрични паж:

– Не могу да верујем да нам је тако нешто промакло. Треба да исправимо грешку! Одмах. Крећемо из ових стопа!

– Чекај само да спремимо воду, штапове за ходање, неку домбоницу, сендвиче, па да можемо да останемо дуже ако нас лепо време послужи – насмејао се Данило жениној нестрпљивости. – Хоћемо ли ићи нашом шкодицом до врха или ћемо се прошетати неком од шумских стаза?

– Какво је то питање? – чудила се професорка физичког, увила последњи сендвич у фолију и спаковала га у ранац.

2.

Данило и Жаклина тркали су се шумском стазом до сваког новог одморишта или клупе као наредног циља. Нису давали једно другом предност, већ су показивали да су у доброј кондицији и хвалили се тиме. Некад би на планинску косу прво избила она, некад он. Бројали су поене – жена је била у благој предности.

– То је зато што водиш пилатес и фитнес, па редовно вежбаш. Ја сам се мало улежао – потапшао се по стомаку који се није оцртавао испод спортске јакне. – Не памтим кад сам с момцима отишао на мали фудбал...

– Кажем ти да дођеш до школе кад је сала слободна – осмехнула му се Жаклина.

– Звучи примамљиво. Имао бих приватни тренинг „један на један“ – прихватио је Данило њен шаљив тон.

Попили су мало воде, осмотрили крајолик и чекали да их ћерка сустигне. Између стабала борова и

чемпреса црвенела се њена јакна. Данило је незадовољно уздахнуо. Никако није био спреман да прихвати да Ружицу не занима чак ни да на ТВ-у погледа неку утакмицу или спортско такмичење, а некмоли да нешто тренира.

– Пусти мене, боље би било да мотивишеш наше дете да се бави спортом. Види колико се мучи... Омркнућемо, попети се нећемо док њу дочекамо.

– Шшш! – ућуткивала га је жена.

Кад се девојчица напокон појавила, нагнула се напред и испрекидано дисала. С муком се исправила и ухватила за врат, док јој се грло жарило од хладног планинског ваздуха. Они су тапшали као да је прошла кроз циљ после маратонске трке, желећи да је награде и мотивишу. Гледала их је намргођено.

– Нисте ми рекли да има оволико да се шипчи! Нисмо ми дивокозе! Могли смо још који километар аутом... – надланицом је обрисала зној са чела. – Откуд вам толико енергије, ја сам цркла!

Сели су на оборено дебло и отпили покоји гутљај воде.

– У моје време играли смо се на пољанчету од јутра до мрака – хвалио се Данило.

– Ја нема шта нисам тренирала – придружила му се супруга.

– И ја сам пробала – покушала је да им парира Ружица, не би ли се одбранила од могућих придика.

– Јеси, тренинг-два и готово, сваки пут иста прича... – задиркивао ју је отац.

Устали су и наставили пењање раме уз раме, не прекидајући разговор.

– Тата, што да се лажемо, рођена сам са две леве руке и ноге.

Преко њене главе супружници су се погледали и климнули, али нису ништа рекли, не желећи да је додатно обесхрабрују.

– За моју спортску каријеру је ионако прекасно. Зато ћу се посветити науци – поносно је завршила девојчица.

– Аха, и то њеној новој дисциплини која се зове сурфовање по интернету – задиркивала ју је мајка. Савила се и подигла шишарку, загледала је са свих страна и спустила у зацепак ранца. – Планирам да направим икебану кад се вратимо у Београд. Можеш да ми помогнеш, ако будеш желела – погледала је у ћерку, која је подигла увис палац.

Данило је извадио компас и застао.

– Не оптерећуј се, видиш како је све лепо обележено и означено – показала је Жаклина на путоказ испред њих.

– Јесте, слажем се, али ја то онако, више за себе. Волим да знам где сам и да се сам сналазим, без ичије помоћи.

На малој заравни, на којој су се рачвали земљани путеви застали су да сачекају Ружицу, која је остала да завеже пертлу.

– Боље да си детету дао компас него што се ти играш њиме! Стално застајкује. Није навикла на оволико пешачење. Могла би да се изгуби, да залута...

– Да ли ти стварно мислиш то што кажеш? Па она не би знала шта ће с њим! Уосталом, само треба да прати стазу.

Ружица, која их је у међувремену сустигла, гледала је час у једно, час у друго и раширила незадовољно руке пошто је чула део разговора:

– Не знам јер ме ти ниси научио.

– Један нула за тебе, ћеро – насмејала се Жаклина и затапшала.

– А под два, шта ће ми компас кад имам навигацију на телефону? – подигла је обрве увис девојчица па су се оне изгубиле под густим шишкама.

– Доообро – гледао ју је отац озбиљно – а шта ако у оваквој недођији немаш сигнала?

Опуштено је одмахнула руком:

– Питала бих неког – показала је брадом према двоје младих који су их заобишли и наставили успињање.

– А шта ако нема никог? – није одустајао човек забринут као да се већ изгубила.

– Потражила бих неко дрво с маховином, она је увек на северу, а ако је ноћ, пратила бих Северњачу, снашла бих се већ некако.

– Браво! Откуд ти то? – чудило се отац и наставио узбрдо.

– Видела сам у некој серији.

– Па наравно, ништа школа, само друштвене мреже и серије – јетко се насмејала дугогодишња професорка.

– Боље ишта него ништа – невољно је признао Данило.

– Лепо смо се прошетали, надисали, истегли... Мама те је победила, па бисмо могли полако натраг – извирила је Ружица испод шишки које су јој пале преко очију. – Све ме боли – пожалила се и почела да масира рамена.

И отац и мајка су се укопали на месту и загледали се у њу у неверици.

– Издржи још мало. Скоро смо стигли! – негодовала је Жаклина. – Зар не желиш да направиш фотографије за *Инстаграм* са Бањске стене ка којој смо се упутили? То је један од најлепших видиковаца у земљи! – како би подстакла ћерку, бодрим кораком је прва кренула даље, осврћући се да провери да ли је прати.

– И не баш! То место је одавно проваљено. Добро, сликаћемо се, али не верујем да је вредно оволиког труда – испрекиданог даха изнела је шта мисли Ружица.

У том тренутку су стигли на врх. Истовремено им се отео уздах задовољства што су на одредишту. Прешли су још један кратак комад пута како би имали што бољи поглед. Чудесан приказ их је оставио без речи. Под њима се простирало модроплаво језеро Перућац. У продужетку је вијугаво текла Дрина усецајући се од искона у камен и стварајући чувени кањон. Планински обронци били су прошарани тамнозеленим, смеђим, црвеним и жутиим лишћем. Све је буктало под снопом јарких сунчевих зрака.

– Ништа лепше од јесењих боја – шапнула је Жаклина задивљено.

Данило је стао између жене и ћерке и загрлио их. Неко време су ћутке стајали и дивили се ремек-делу које је створила природа.

Онда су пришли видиковцу и замолили млади пар, који је управо устао с клупе, да их фотографише. Старији Дамњановићи спустили су поред ње ранац, штапове и пришли дрвеној оградаци испод које је пуцао

поглед на језеро, меандре реке и стрме планинске литице. Смејали су се раздрагано као деца, позирајући пред девојком која их је фотографисала.

Ружица је скинула јакну и пожурила да им се придружи како је не би предуго чекали.

„Како су неозбиљни“, намрштила се. Мало јој је недостајало да се окрене и пође низбрдо. Задржао ју је само страх да не почну да је дозивају и задиркују пред непознатим паром. Нерасположена, није обратила пажњу на многобројне избочине стена на самом видиковцу. Учинило јој се да је најопасније и највише препреке заобишла. Не гледајући где стаје, на само неколико корака од родитеља, саплела се и раширених руку полетела ка сигурносној огради.

3.

Врисак је био тако снажан и неочекиван да је са оближњих стабала прхнуло неколико птица. Ружица се винула увис као да скаче преко летвице. Замахала је рукама кроз ваздух. Као одапета стрела примицала се огради и амбису. Време је за њу летело, а за оне који су гледали у њу било је стало. Окаменили су се. Само је Данило био присебан. Попут голмана бацио се у страну. Зграбио је ћерку једном руком, док се другом ухватио за ограду, ударивши боком свом снагом у њу. Дрво је застењало и цијукнуло, снажно се заљуљало, али је издржало притисак. Девојчица се тресла у очевом наручју. Он ју је нежно њихао, прелазео јој рукама по леђима како би је умирио и шапутао јој да се све добро завршило и да не мора више да се плаши. Осмехнуо се охрабрујуће жени која им је пришла лица белог као креч. Брада јој се тресла. Стајала је поред њих и изгледала као дете коме такође треба утеха.

– Де, де – умиривао их је обе. – Прошло је. Опустите се.

Ружица се одвојила од оца тек кад им је пришла девојка на коју су потпуно били заборавили, и пружица им, збуњено, телефон.

– Хвала ти – прибрала се Жаклина, прихватила мобилни и растресено га спустила у џеп.

Придружио им се младић, који је до тада стајао по страни, ухватио девојку за руку и одвукао је с места на ком се умало догодила несрећа. Нешто јој је говорио и одмахивао главом. Непрекидно су се освртали. Проверавали су да ли је с породицом од које су се удаљавали све у реду, али исто тако желели су да буду сигурни да остају иза њих, тамо где су их оставили.

Дамњановићима је лакнуло кад су на тренутак остали сами.

– Надам се да није сликала док смо били у акцији, или не дај боже њен дечко... – трудио се Данило да опусте жену и ћерку, али је изазвао супротан ефекат.

– Јао, ала би био блам да јесте, па да неко види те слике... Ето им хита за *Инстаграм*, само не онаквог на који је мама мислила кад смо долазили – тргла се из обамрлости Ружица и кренула ка стази.

Родитељи су пошли за њом, иако нису остали на видиковцу онолико колико су планирали.

– Мила, како си? Да ли те боли нешто? – упитала је мајка ћерку.

Ружица је застала. Пребацила је тежину на леву, па на десну ногу. Благо се намрштила.

– Мало ме болуцка десни зглоб, али није ништа страшно!

– Срећа па си обула те дубоке ципеле – приметио је Данило.

Иако се девојчица бунила, натерао ју је да седне на оближњи камен, одвезао јој је пертлу, изуо ципелу и опипао зглоб. Жаклини, која је чучала поред њега, само је одмахнуо главом стављајући јој до знања да нема прелома ни уганућа. Ружица се обула, па су наставили повратак спорим ходом. И поред тога, краћим путем двапут брже су стигли до аута.

Возили су се неко време у тишини. Како би је разбио, Данило је укључио радио. Звиждукао је уз Бајагину песму о томе како је живот некад жут некад сив. Кад се опустио, погледао је накратко у жену која је седела поред њега:

– Један неспретан корак могао је скупо да нас кошта...

Пребацила је руку преко његовог рамена и помиловала га по темену:

– Могао је, али није. Зато што је наш Супермен правовремено реаговао! – пољубила га је у образ. – Рефлекси су ти као код боксера! – хвалила га је.

Ћерка га је куцнула по глави са задњег седишта: – Стварно, тата, био си као муња!

– Добро, де – Данилу је било помало непријатно. – Радило се о инстинктивној реакцији. Родитељу је императив да штити своје младунче – намигнуо је, гледајући у ретровизор. Узвратила му је брзо склапајући оба ока као кад је била мала.

Жаклина је повукла руку и спустила је у крило. Нагло се уозбиљила. Неко време је ћутала и премишљала се да ли да изнесе шта јој је на уму. Прочистила је грло и тихо изустила:

– Чудно је да ја то теби годинама говорим, али ме не слушаш. Заправо, не желиш да ме чујеш... Уздржаваш се... Ипак, не можеш порећи да је родитељска љубав безусловна! Отац и мајка брину за своје дете докле год дишу! Могу да се на њега наљуте, могу и да се посвађају, али своја врата и срце за њега не могу да закључају.

Ружица је гледала кроз прозор, не пратећи помно разговор и не укључујући се у њега.

Данило је стиснуо усне и возио, не скрећући поглед с пута.

Жаклина је наставила:

– Ћутиш. Не реагујеш. Опет. Докле тако? – уздахнула је незадовољно. – Колико смо удаљени сада од границе са Црном Гором? Јесмо ли негде на пола пута од твоје куће? Зашто не окренеш ауто, даш гас, па да одемо на кафу? Не треба нам специјалан позив! – чврсто је стезала рукохват на вратима. – Шта треба да се деси па да преломиш и попустиш? Кажи ми, баш бих волела да знам! – са сваким новим питањем глас јој је постајао све виши.

Данило је стискао волан и одмахивао главом.

– Корак који би начинио не би био опасан. Он нас не би ништа коштао. Напротив, сви бисмо били само на добитку... Ја осећам да не грешим. Сада кад сам се остварила као родитељ, боље сагледавам проблем. Толерантнија сам. Попустљивија... Знам да и ти мислиш исто. Стварно, могли бисмо да скокнемо у твој завичај на дан – усудила се да до краја каже шта жели.

Муж је спустио руку преко њене:

– Жаклина, молим те не инсистирај. Не мешај се. Ништа се није променило. Знаш шта о свему мислим.